

Sammanfattning

Fråga om en arbetsgivare har gjort sig skyldig till förhandlingsvägran. För bedömningen av den frågan är avgörande om, som arbetsgivaren hävdar, förhandlingar har hållits och slutförts genom den telefonkontakt som ägt rum mellan arbetsgivaren och företrädare för den fackliga organisationen.

ARBETSDOMSTOLENDOM
2010-06-16
StockholmDom nr 47/10
Mål nr A 115/09**KÄRANDE**

Unionen, 105 32 Stockholm

Ombud: förbundsjuristen Roland Bergkvist, Unionen, adress som ovan

SVARANDEFirst Date International FD AB, 556700-2422, Långa Raden 1–3,
178 93 DrottningholmOmbud: advokaten Ann-Charlotte Nordenström, Advokatfirman AC Nordenström
AB, Brunnsgränd 4, 111 30 Stockholm**SAKEN**

förhandlingsvägran

Mellan Unionen (förbundet) och First Date International FD AB (bolaget)
föreligger inte något kollektivavtal.

Förbundets medlem N.B. var tidigare anställd hos bolaget. Hennes anställning kom att avslutas under våren 2009. Förbundet begärde förhandling med bolaget angående frågor kring anställningens avslutande. Någon förhandling kom inte till stånd vid den tidpunkt som förbundet hade föreslagit.

Tvist har uppkommit om bolaget gjort sig skyldigt till förhandlingsvägran. Bolaget har den ståndpunkten att förhandlingsskyldigheten hade fullgjorts redan före den föreslagna förhandlingstidpunkten genom de telefonkontakter som hade förevarit mellan företrädare för bolaget och förbundet.

Förbundet har väckt talan mot bolaget i Arbetsdomstolen och yrkat att bolaget ska förpliktas att till förbundet betala allmänt skadestånd med 50 000 kr jämte ränta enligt 6 § räntelagen från dagen för delgivning av stämning (den 3 juni 2009) tills betalning sker.

Bolaget har bestritt yrkandet. Om Arbetsdomstolen finner att bolaget gjort sig skyldigt till förhandlingsvägran har bolaget yrkat att det allmänna skadeståndet ska jämkas till noll. För det fall Arbetsdomstolen finner att bolaget ska betala allmänt skadestånd har ett belopp om 10 000 kr vitsordats som skäligt i och för sig.

Parterna har yrkat ersättning för rättegångskostnader.

Bolaget har, för det fall det förlorar målet, hemställt att Arbetsdomstolen med stöd av 5 kap. 2 § första stycket arbetstvistlagen ska förordna att vardera parten ska stå för sina rättegångskostnader.

Förbundet har bestritt kvittning av rättegångskostnaderna.

Till utveckling av sin talan har parterna anfört i huvudsak följande.

Förbundet

N.B. anställdes den 5 november 2008 hos bolaget som säljare. Den 6 februari 2009 meddelade N.B. att hon ville avsluta sin anställning. Med anledning av reglerna för att få ersättning enligt arbetslöshetsförsäkringen önskade hon att få bli uppsagd av bolaget. Detta önskemål accepterades av bolaget som den 27 februari 2009 sade upp henne på grund av arbetsbrist. Sedan tvistigheter uppkommit mellan N.B. och bolaget angående bl.a. beräkning av uppsägningstid och kvarvarande semester kontaktade N.B. den 31 mars 2009 förbundets ombudsman A.V. Han skickade samma dag en förhandlingsframställning till bolaget med begäran om tvisteförhandling angående uppsägningen av N.B. Bolaget besvarade förhandlingsframställningen samma dag per e-brev. I e-brevet angavs bl.a. att förhandling tidigast kunde komma till stånd efter den 31 maj 2009.

Den 1 april 2009 blev N.B. arbetsbefriad samt uppsagd med omedelbar verkan. Två dagar senare skickade A.V. en förnyad begäran om förhandling till bolagets företrädare C.E. Då bolaget inte besvarade framställningen skickade A.V. den 7 april 2009 ännu en förhandlingsframställning. Som svar på denna fick förbundet ett e-brev från C.E. I e-brevet kommenterade C.E. bl.a. hur N.B. hade skött sitt arbete men bemötte inte förbundets begäran om förhandling. Den 9 april 2009 skickade därför A.V. igen en ny förhandlingsframställning med förslaget att förhandling skulle äga rum den 27 april 2009 kl. 10.00 i förbundets lokaler. Eftersom förbundet tidigare hade misslyckats med att delge bolaget den tidigare förhandlingsframställningen anlät A.V. den här gången Svensk DelgivningsService för att ombesörja delgivningen.

Den 20 april 2009 talade A.V. och C.E. med varandra i telefon. C.E. uppgav då att han inte tänkte inställa sig till förhandlingen den 27 april 2009. Telefonsamtalet avslutades med att A.V. åtog sig att återigen skicka förhandlingsframställningen av den 9 april 2009 till bolaget. Till framställningen bifogades denna gång ett mottagningsbevis. C.E. bekräftade i brev mottagandet av förhandlingsframställningen samt angav att bolaget inte tänkte infinna sig till förhandlingen den 27 april 2009. Senare samma dag delgavs bolaget förhandlingsframställningen även genom Svensk DelgivningsService.

De följande dagarna hade A.V. och C.E. viss kontakt per e-post. Kommunikationen avsåg ärendets fortsatta gång. På bolagets förfrågan uppgav A.V. bl.a. att ärendet skulle överlämnas till förbundets jurister. Vid tidpunkten för förhandlingen den 27 april 2009 inställde sig A.V. men inte C.E. eller någon annan representant för bolaget.

Sammanfattning av grunderna för förbundets talan

Bolaget, som varit skyldigt att förhandla med förbundet, har delgetts förbundets begäran om förhandling den 27 april 2009. Bolaget inställde sig inte till förhandlingen och har inte heller på annat sätt medverkat till att genomföra någon tvisteförhandling. Bolaget har genom denna underlåtenhet åsidosatt sin förhandlings-skyldighet enligt medbestämmandelagen och ska därför betala allmänt skadestånd till förbundet.

Bolaget

N.B. anställdes i november 2008 som säljare hos bolaget. N.B., som tidigt uppvisade dåliga försäljningsresultat, meddelade den 6 februari 2009 att hon ville avsluta sin anställning hos bolaget. Mot bakgrund av reglerna om karenstid i arbetslöshetsförsäkringen önskade hon att få bli uppsagd av bolaget. Bolaget accepterade att säga upp N.B. med anledning av arbetsbrist. I mitten av mars 2009 meddelade N.B. att hon hade fått en ny anställning och därför ville sluta tidigare än bestämt. Hon begärde även att få ta ut semester för att kunna delta i en kurs hos den nye arbetsgivaren. C.E. och N.B. kom överens om att hon skulle arbetsbefrias från och med den 15 april 2009 och att hennes kvarvarande semester skulle läggas ut under resterande uppsägningstid. I slutet av mars 2009 meddelade N.B. emellertid att hon inte skulle tillträda den nya tjänsten och begärde att omedelbart få ta ut sin semester. C.E. avvisade N.B:s begäran. Det ledde till att en otrevlig stämning uppkom. Den otrevliga stämningen trappades upp till en ohållbar situation då N.B. började trakassera såväl C.E. som andra anställda. C.E. beslöt därför att arbetsbefria N.B. redan från och med den 1 april 2009.

Den 31 mars 2009 mottog C.E. ett e-brev från förbundets ombudsman A.V. med begäran om förhandlingar angående bolagets uppsägning av N.B. A.V. föreslog att förhandlingarna skulle äga rum redan den 2 april 2009. Bolaget hade ingen möjlighet att medverka till förhandling med så kort varsel. Den 3 april 2009 hade C.E. och A.V. en telefonkontakt. A.V. var intresserad av att nå en förlikning och ansåg att förlikningsdiskussionen kunde föras per telefon.

Den 8 april 2009 skickade A.V. begäran om förhandling med bud till bolaget. När C.E. fick kännedom om att ett bud hade varit hos bolaget skrev han ett e-brev till A.V. I e-brevet redogjorde C.E. för bolagets syn på omständigheterna kring uppsägningen av N.B. Trots att bolaget därigenom hörsammade förbundets förhandlingsframställning anlät A.V. en delgivningsman för att överlämna förhandlingsframställningen till en av bolagets styrelseledamöter i dennes privata bostad. I framställningen föreslogs att parterna skulle träffas för förhandling den 27 april 2009 i förbundets lokaler. Med anledning av förbundets framställning ringde C.E. upp A.V. den 20 april 2009. Under telefonsamtalet besvarade C.E. A.V:s samtliga frågor samt förklarade bolagets syn på omständigheterna i tvisten. Telefonsamtalet kom således att övergå till regelrätta tvisteförhandlingar. A.V. hade ingen invändning mot att förhandlingarna hölls per telefon och förklarade sig nöjd med den information han fått av C.E. Samtalet avslutades med att C.E. erbjöd A.V. att återkomma om han hade ytterligare frågor. C.E. uppfattade det som att han och A.V. därmed var överens om att tvisteförhandlingen var avslutad.

Dagen efter telefonsamtalet följde C.E. upp förhandlingen med ett e-brev till A.V. I e-brevet ställde han en direkt fråga om N.B. hade för avsikt att gå vidare i saken med en stämning. A.V. uppgav då att ärendet hade lämnats över till förbundets jurister. Han underlät dock att nämna att ärendet som avsågs inte gällde uppsägningen av N.B. utan frågan om förhandlingsvägran.

Sammanfattning av grunderna för bolagets talan

Bolaget har genomgående förklarat sig villigt att medverka till förhandlingar med förbundet. Tvisteförhandlingar har hållits och slutförts genom telefonförhandlingen den 20 april 2009. Bolaget har alltså inte gjort sig skyldigt till förhandlingsvägran. I vart fall har C.E. som företrädare för bolaget haft skälig anledning att tro att A.V. ansåg att förhandlingsskyldigheten fullgjorts. Förbundet har orsakat en onödig tvist genom att underlåta att ta C.E. ur den missuppfattningen. Om bolaget ändå anses ha brutit mot förhandlingsskyldigheten finns det mot bakgrund av händelseförloppet skäl att jämka ett eventuellt allmänt skadestånd till noll.

Domskäl

Twisten

Bolaget har delgetts förbundets framställning om förhandling den 27 april 2009 men uteblivit vid förhandlingstillfället. Bolaget har bestritt att det genom att inte infinna sig till förhandlingen har gjort sig skyldigt till förhandlingsvägran. Bolagets ståndpunkt är att förhandlingsskyldigheten har fullgjorts genom en telefonförhandling den 20 april 2009 mellan förbundets ombudsman A.V. och bolagets företrädare C.E.

Utredningen

Målet har avgjorts efter huvudförhandling. Vid denna har på begäran av förbundet hållits vittnesförhör med A.V. På bolagets begäran har hållits förhör under sanningsförsäkran med C.E. Parterna har även åberopat skriftlig bevisning.

Har bolaget gjort sig skyldigt till förhandlingsvägran?

Av 15 § medbestämmandelagen framgår att part som är skyldig att förhandla ska själv eller genom ombud inställa sig vid förhandlingssammanträdet och, om det behövs, lägga fram ett motiverat förslag till lösning av den fråga som förhandlingen avser. Det anges vidare att parterna kan gemensamt välja någon annan form för förhandling än sammanträde.

Bolaget har alltså bestritt att det gjort sig skyldigt till förhandlingsvägran genom att utebli från förhandlingstillfället den 27 april 2009. Till stöd för sin ståndpunkt har bolaget anfört sammanfattningsvis följande. Förhandlingsskyldigheten var redan fullgjord genom det telefonsamtal som hade ägt rum mellan C.E. och A.V. den 20 april 2009. De var överens om att förhandlingen kunde hållas per telefon. Vid telefonsamtalet förklarade A.V. att han var nöjd med den information han hade fått. Eftersom A.V. och C.E. var eniga om att det inte fanns fler frågor att diskutera angående uppsägningen av N.B. måste tvisteförhandlingarna anses ha

varit slutförda. Förbundet har även i tiden efter telefonsamtalet agerat som om också förbundet ansett att förhandlingarna varit avklarade.

Förbundet har anfört i huvudsak följande. Förbundet har inte samtyckt till att tvisteförhandlingarna skulle hållas per telefon. Det var C.E. som ringde upp A.V. för att försöka förmå förbundet att dra tillbaka delgivningsförfarandet genom Svensk DelgivningsService. Under samtalet berördes över huvud taget inte uppsägningen av N.B. Telefonkontakten kan alltså inte ha inneburit att en tvisteförhandling inletts och än mindre att den har fullbordats. Genom att utebli från tvisteförhandlingen den 27 april 2009 har bolaget alltså gjort sig skyldigt till förhandlingsvägran.

Arbetsdomstolen gör följande överväganden.

Av medbestämmandelagen framgår, som ovan angetts, att parterna kan förhandla på annat sätt än genom sammanträde. I förhandlingskravet ges alltså utrymme för att förhandlingar ska kunna föras även per telefon. För att förhandlingar enligt medbestämmandelagens mening ska anses ha påbörjats krävs emellertid att parterna är medvetna om att kontakten avser just förhandlingar. Förhandlings-skyldigheten innebär vidare att båda parter ska tillåtas att lägga fram sina synpunkter på den fråga som ska behandlas och att argumentera för sin ståndpunkt.

När det gäller frågan om tvisteförhandlingar inletts och slutförts genom det telefonsamtal som hölls den 20 april 2009 har Arbetsdomstolen till att börja med att utgå från de uppgifter som C.E. och A.V. har lämnat i förhören. Det kan konstateras att de i sina förhör har lämnat helt motstridiga uppgifter i den frågan. Enligt C.E. förde han och A.V. ett långt samtal där samtliga tvistefrågor kring uppsägningen av N.B. ömsesidigt diskuterades. Telefonsamtalet ska enligt vad C.E. har uppgett ha avslutats i enighet om att förhandlingarna därmed var genomförda. A.V. har å sin sida beskrivit ett samtal som helt och hållet dominerades av C.E. Det var enligt A.V. inte frågan om något utbyte av ståndpunkter och uppsägningen av N.B. berördes inte under samtalet.

Utifrån förhörspersonernas uppgifter kan Arbetsdomstolen således inte dra några säkra slutsatser om telefonsamtalets karaktär. Klart är emellertid att A.V. i direkt anslutning till att telefonsamtalet avslutades på nytt skickade en förhandlingsframställning med mottagningsbevis till bolaget. Av förhandlingsframställningen framgår klart att förbundet önskar förhandling med bolaget angående N.B:s skiljande från anställningen. Arbetsdomstolen anser det inte vara sannolikt att förbundet skulle ha vidtagit den åtgärden om situationen varit sådan att parterna hade avslutat tvisteförhandlingarna. C.E. har för bolagets räkning direkt efter samtalet bekräftat mottagandet av förhandlingsframställningen och har i ett bifogat meddelande hänvisat till ett brev med beskrivning av hur bolaget ser på situationen samt angett att bolaget avstår från ett möte angående tvisteförhandling med hänvisning till att "den sker på felaktiga och inkorrekta uppgifter". Detta handlande från bolagets sida framstår enligt Arbetsdomstolens mening som svärförenligt med bolagets uppfattning att telefonsamtalet mellan C.E. och A.V. utmynnade i en avslutad förhandling. Arbetsdomstolen konstaterar även att det

saknas protokoll eller annan skriftlig dokumentation av telefonsamtalet som stödjer bolagets uppfattning att tvisteförhandlingar genomförts på angivet sätt.

Sammantaget finner Arbetsdomstolen mot bakgrund av det anförda att det inte är visat att parterna gemensamt avsett att föra förhandlingar per telefon. Enligt domstolens mening ger inte heller den efterföljande mejlkorrespondensen anledning till slutsatsen att bolaget för sin del hade uppfattat samtalet på det sättet. I alla händelser finns det inte skäl för att komma fram till att förbundet borde ha dragit några sådana slutsatser av vad som förekom efter samtalet.

Enligt Arbetsdomstolens uppfattning ger alltså utredningen inget stöd för bolagets påstående att tvisteförhandlingar hade genomförts i och med det telefonsamtal som ägde rum mellan C.E. och A.V. den 20 april 2009. Eftersom bolaget uteblivit från förhandlingen den 27 april 2009 och inte heller på annat sätt medverkat till förhandlingar har bolaget därmed gjort sig skyldigt till förhandlingsvägran.

Skadeståndsfrågan

Av Arbetsdomstolens föregående slutsatser följer att bolaget har ådragit sig skyldighet att betala allmänt skadestånd till förbundet för brott mot förhandlings-skyldigheten. Bolaget har för detta fall yrkat att det allmänna skadeståndet ska jämkas till noll. Till stöd för yrkandet har bolaget anført att det inte insett att det förelegat tvist om bolagets fullgörande av förhandlingsskyldigheten. Enligt bolaget är förbundet ansvarigt för denna felaktiga föreställning eftersom förbundet, som bolaget uppfattat det, konsekvent gett uttryck för att tvisten enbart rört uppsägningen av N.B.

Enligt Arbetsdomstolens uppfattning kan det inte ha undgått bolaget att förbundet önskat hålla en förhandling. Som tidigare redovisats borde bolaget i vart fall vid tidpunkten för mottagandet av förbundets begäran om förhandling den 27 april 2009 ha förstått att förbundet inte ansåg att förhandlingsskyldigheten var fullgjord. Det finns alltså inte skäl att jämka skadeståndet med hänvisning till att förbundet skulle vara ansvarigt för några eventuella oklarheter kring förhandlingsfrågan. Vid bestämmandet av nivån på det allmänna skadeståndet finns emellertid anledning att beakta att bolaget vänt sig till förbundet för att bemöta dess försök till förhandling och alltså inte helt undandragit sig all kontakt. Mot bakgrund av det anförda finner Arbetsdomstolen att det allmänna skadeståndet skäligen ska bestämmas till 30 000 kr. Ränterykandet är lagligen grundat och ska bifallas.

Sammanfattning och rättegångskostnader

Arbetsdomstolen har funnit att förbundets talan om brott mot förhandlings-skyldigheten ska bifallas och att bolaget ska betala allmänt skadestånd till förbundet i anledning av detta. Arbetsdomstolen anser att det saknas skäl att låta vardera partssidan bära sina kostnader. Som förlorande part ska därför bolaget förpliktas att ersätta förbundet för dess rättegångskostnader. Det råder inte tvist om det yrkade beloppet.

Domslut

1. Arbetsdomstolen förpliktar First Date International FD AB att till Unionen betala allmänt skadestånd med trettiotusen (30 000) kr, jämte ränta enligt 6 § räntelagen från den 3 juni 2009 till dess betalning sker.

2. Arbetsdomstolen förpliktar First Date International FD AB att ersätta Unionen för dess rättegångskostnader med tjuogentusentvåhundrafemtio (21 250) kr, avseende ombudsarvode, jämte ränta enligt 6 § räntelagen från dagen för denna dom till dess betalning sker.

Ledamöter: Carina Gunnarsson, Inger Andersson, Gunilla Upmark, Peter Ander, Rigmor von Zweigbergk, Birgitta Widén och Lars E. Rabenius. Enhälligt.

Sekreterare: Niklas Berthelson